

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censuris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs XVI. De Donationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

De Donationibus.

SYMMARIVM.

- 1 Donatio sub modo iusto, vt licita sit, qualis esse debet.
- 2 Parentes, qui filios alere non tenentur, in dubio expensas pro illis de illorum bonis facere censentur.
- 3 Donatio inter viuos a nupta sine assensu mariti facta est nulla.
- 4 Donare potest beneficiarius ad pia dum viuit, etiam ad cultum diuinum destinata.
- 5 Donatio episcopi, aut beneficiarij, siue sani, siue infirmi, inter viuos, & ad pia valet.
- 6 Regularis omnia, quæ ante, & post professionem habet, Monasterio acquirit.
- 7 Donatio intra duos menses ante professionem facta, quædo valida sit.
- 8 Donatio omnium fructuum Episcopatus a solo separatorum, quid includat.
- 10 Lex prohibens patri, ne aliquam partem bonorum dare possit, qualiter intelligenda.
- 11 Donatio causa mortis, cum clausula. (De non reuocando.) quando valet.

DECISIO I.

Ex conf. 1. in vtrisque.

- 1 Donatio, qua quis alteri donatione irrenocabili inter viuos ea lege mille donat, vt donatarius ei singulis annis vitæ ipsius centum soluat, & ita vt mortuo donatore nihil heredibus debeatur, iusta est, non solum ex eo quod contractus donationis modalis a lege non improbatæ licita est; ex toto tit. de donat. quæ sub modo, sed etiam ex eo quod donator subit periculum perdedi magnam partem illorum mille, quæ donat; Nam si paucis, vel nullis annis vixerit longe minus, quam donauit: accipiet, vel forte nihil capiet, & subito periculi iusta est causa suscipiendi aliquid vltra id, quod datur, l. 1. & 2. C. de nautico fan. & c. si. de vltur. & Dec. consil. 123.

DECISIO II.

Ex conf. 2. deest in Nouis.

- 2 Parentes, qui filios, aut filias alere non tenentur, & ne gotia eorum gerentes, impensas de bonis filiorum, & non de suis proprijs, in vtroque foro facere censentur; nisi in foro conscientie præfatas impensas non tanquam gestrices negotiorum filiorum, sed animo donandi, & non repetendi eas fecerint, l. si quis liberis. §. si mater. ff. de liber. agnos. quia in illo foro non præsumptio, sed veritati statuit. c. humane aures. 2. 2. q. 5. & cap. is qui. c. ma. de spotal.

DECISIO III.

Ex conf. 3. deest in Nouis.

- 3 Mulier coniugata promittens alicui, quod relinquet illi bona sua, si neptem suam in uxorem duxerit, conditione impleta, promissionem seruare non tenetur, imò iuste eam reuocare potest, quia licet promissio legitime facta seruanda sit, l. 1. ff. de cond. causa data, causa non, sed adeo vt sine peccato reuocari non possit, c. 1. de pactis, & ex Nau. in Man. cap. 18. num. 6 quia tamen donatio inter viuos a nupta sine licentia, & assensu mariti fieri nequeat, non adimplendo, & reuocando promissum non peccat, & cui facta est promissio sibi ipsi damnum imputet, qui sciens, aut scire debens, non potuisse coniugam sine licentia mariti talem promissionem facere, conditionem tamen adimplere voluit: Nam scienti, & consentienti non fit iniuria, aut dolus. cap. Societatis. de reg. iur. in 6.

- 4 Donatio beneficiarij, qua capella cuidam, in qua elegit sepulturam per duos annos antequam moreretur, vasa, & bona donauit, adeo valida censetur, vt non obstante constitutione Pij V. super spolijs clericorum; Extrau. Romani. adit. ann. 1567. const. 44. capella illa, ab ecclesia ipsius beneficiarij illa sibi repetere volente, se defendere, & iuste sibi retinere potest, non solum si bona, & vasa data, ad vsum diuinum destinata non fuerint, sed etiam si ad eundem cultum diuinum fuerint deputata fuerunt præfata capella duobus annis ante obitum beneficiarij; cum tamen præfata Bulla nec de omnibus bonis beneficiariorum, sed tanquam destinatis ad vsum, & cultum diuinum disponat, nec etiam de omnibus ad vsum, & cultum diuinum deputatis, sed de illis solum, quæ tempore obitus beneficiarij ex testamento, vel ab intestato inueniuntur relicta, in quibus ecclesia beneficiarij viuiture Bullæ illius succedit.

DECISIO V.

Ex conf. 5. alias 4.

- 5 Donatio ab episcopo, aut aliquo alio beneficiario facta inter viuos de redditibus episcopatus sui aut beneficij ad opera pia valet, non solum si ea fiat sanus, sed etiam agrotus, & in infirmitate exstans; ex eo quod beneficiarius omnis, siue sanus, siue infirmus, superflua suæ sustentationi in pijs operibus impedere tenetur; c. 1. 16. q. 1. neque per infirmitatem suos titulos amittit, aut facultatem dandi bona sua pauperibus; cap. ma. de cler. agrot. & c. ad hæc. de testam. Donatio autem beneficiarij agroti facta sub hac forma, Si eam intra duos menses non reuocauero; donatio inter viuos censetur, & non donatio causa mortis. Adeo vt siue ante duos menses moriatur, siue multo tempore viuat, dummodo eam non reuocet, valida & efficax iudicari debet ad effectum, vt donatarius legitime bona data possidere valeat, nec collecti spoliatorum villa ratione debeat.

DECISIO VI.

Ex conf. 6. alias 2. & 4. de peculio cleric.

- 6 Regularis per professionem omnium bonorum patrimonialium, quæ ante professionem habebat, & capacitatem habendi dominium illorum, vel aliorum in tota sua vita perdit; ita vt omnia, quæ ante, & post professionem habet, per illam facta sunt Monasterij, vel Religionis, nec ea alicui per vltimam voluntatem, aut per donationem causa mortis, quæ quod ad hoc equiparantur, donare valet.

DECISIO VII.

Ex conf. 7. & 8. alias 81. & 82. de regular.

- 7 Quamuis donatio intra duos menses ante professionem cum licentia Episcopi, aut Vicarij facta, valida sit; Renunciatio tamen aut donatio bonorum facta occasione futuri ingressus in religionem ab eo, qui Religionem nondum ingressus est, neque habitum suscepit, cum pacto, quod in omnem euentum, in quem dictus donator ante professionem a Monasterio exiret, dicta donatio esset nullius momenti; & inuvalida, & contra Concilij Tridentini decretum. sess. 25. cap. 16. de regul. facta censenda est; neque donatarius ratione illius, bona sic donata, aut renunciata iuste retinere potest: quia actus contra formam substantialem a lege prestituta factus non valet, cum dilecta. de rescript. præsertim quando sit contra formam substantialem legis continentis clausulam irritantem, l. si. C. de legibus. qualis est forma præfata Concilij irritans omnem donationem factam inuitu ingressus religionis ante duos menses proximos professionis faciendæ.

DECISIO VIII.

Ex conf. 9. alias 3.

- 8 Cum beneficiarius omnis in fructibus percipiendis usufructuario similis sit, Gl. in c. si propter. ver. primi. anij.

quod de elect. in 6. & ad usufructuarium fructus omnes a solo separati suo nomine perueniunt; l. si eius. ff. de rei vend. consequenter Episcopus mortuus donans alicui praesentati. & acceptanti omnes & singulos fructus collectos, & a solo separatos quomodo debet ad suum Episcopatum spectantes, donasse censetur fructus omnes illius anni pertinentes ad Episcopatum, in quibus iam erat donatorius quod fructum ante diem, quo illos donauit, quales esse censentur non solum decimae, & alij fructus, qui tunc erant collecti, & in horrea reconditi; sed etiam qui erant iam messi, & ab arboribus, vel terra separati, etiam si nondum essent triturati, nec grana ex spicis excussa; & siue fructus illi a seuis Episcopi, seu beneficiariis collecti, & separati fuerint, siue ab ipsis colonis ea mente messi, & collecti iam erant, ut ex eis decimas soluerent; cum fructus omnes decimandi causa a solo separati, beneficiariorum, esse coleantur.

(Ad erendum quod haec au horis opinio videatur contra Boulam l. i. j. III. quae in ipis cum sicut constit. 9. edit. Anno 1550. ubi Papa dicit Beneficiorum fructus, tempore obitus Beneficiorum in exactos, ad successores in beneficiis spectare.)

DECISIO IX.

Ex cons. 5. in Nouis, deest in antiquis.

Clericus modo regularis non sit, de patrimonialibus, vel quasi, etiam donando pro libito, ut laicus dispo- nere potest, c. quia nos, de testam. quae sita vero ex fructibus beneficii, seu intuitu ecclesiae, non nisi intuitu vere pauperatis, vel pietatis al cui largiri nequit, & alter v- terque, scilicet, tam donatarius, quam donator peccat, & ea pauperibus, & operibus per restituere tenetur.

DECISIO X.

Ex cons. 9. in Nouis, deest in antiquis.

Ex prohibens patri ne in datione filio, si ultra quin- tam partem bonorum dare possit, donantem pro ani- ma sua ad opera pia, vel in remunerationem, non obligat et Nauar. in Man. c. 26. num. 29.

DECISIO XI.

Ex cons. 11. alias 1. de atate & qualitat. ordin.

Donatio causa mortis cum clausula, De non reuocanda, licet valeat si modo vel bis dispositio in infera non sit, tamen si id in exequutoriis fiat; ex Cou. par. 2. rubr. de test. nu. 13. Sed neque donatio causa mortis facta reuocatur, si quis postea donec inter vivos, pu- tans donatum interisse. Arg. l. si de dolo de hereditit.

TITVLVS XVII.

De Peculio clericorum.

Hic titulus deest in antiquis.

S V M M A R I V M.

- 1 Clerico filio familias datum sit peculium castrense.
- 2 Fructus beneficii, viuentis titulari, cui debentur.

DECISIO I.

Ex cons. 1. in Nouis, deest in antiquis.

Clericus non suturatus, filius familias annuatim a patre pecunias accipiens, ut clericaliter se suscipiet, de praedictis pecunijs testari, aut alio modo disponere potest, non obstante quod sit filius familias; sique ei huiusmodi peculium castrense. Arg. Auth. presbyt. de episc. & cler. Contr. cit. Vnde ludendo efficaciter dominium illius in alium transfert, sicut etiam omne id, quod lucratur.

DECISIO II.

Ex consil. 56. alias 34. de preben.

Beneficiorum fructus, viuentis titulari, seu illorum re- scruatio, a solo separati ei debentur, sicut etiam locationum pensiones correspondentes fructibus a solo separatis & hoc etiam nondum fuisse in horrea repo-

sit, cum idem de perceptis, & a solo separatis iudicandū sit. Argum. l. si eius. ff. de rei vend. vnde si illos viuentis debita honesta contrahendo consumpserit, non facerent spoliū, alii sic. De iure autem deberetur succedenti in beneficio, cap. c. in vos, de offic. ordin. & c. quia tepe, de elect. in 6. sicut & collecti; sede vacante, nisi alteri applicati essent.

TITVLVS XVIII.

De testamentis.

S V M M A R I V M.

- 1 Restituere tenetur famulus, qui compensandi animo clā accepta, fecit, ne heres tot sibi relinqueret.
- 2 Heres testatoris confessorio non tenetur nisi in verisimilibus credere.
- 3 Deponens testator pecunias cum pacto nihil soluendi depositario iniuste facit, & usuram committit.
- 4 Relictum collegio pro annuario quotannis celebrando, inter Collegiatos praesentes diuidi nequit.
- 5 Legitima Iudaeorum, & infidelium filijs conuersis, vni parentibus, debetur.
- 6 Alienare extra familiam prohibito succedere non potest extraneus ex testamento, sed sic ab intestato.
- 7 Institutio in alterius voluntate relicta an valeat.
- 8 Incapax, cui aliquid tacita fide relictu est, illud denuntiando lucratus dimidiam partem, alij vero tertiam.
- 9 Substitutos, si sine liberis decesserit institutus, monasterium, quod institutus intrat, quando succedit.
- 10 Testamentum clerici, vel Episcopi in vrbe decedentis de rebus per negotiationem quasitis, ut validum.
- 11 Regularis ex Papa privilegio ad pia testari potest.
- 12 Testamentum factum cogitante ingredi religionem, professione confirmatur.
- 13 Legatum Minoribus, ut eis pro sit quomodo faciendum.
- 14 Testamentum a parocho scriptum, & sola manu testatoris subscriptum an valeat.
- 15 Beneficiarius heres a patre institutus, an ex beneficii fructibus legata mandata soluere teneatur.
- 16 Extraneus Pij V. reuocans privilegia concessa clericis disponendi in fauorem illegitimum, quomodo intelligenda.
- 17 Legatum, quo mandatur heredi, ut detur vni aliquid, an censeatur perpetuum.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 17.

Si testator relinquere deliberans 200. in suo testamento cuidam famulo suo debenti ei 50. clam minua im subtrahit, sed antequam relinqueret, dixit eidem se id delib- rasse, & seruis respondens se ob id gratias ageres suffi- cere tamen ut sibi solum relinquat centum quinquaginta; quod fecit animo compensandi praedicta quinquaginta subtrahit, quae ex 200. sibi legatis remittebat, testa- tore mortuo & solum centum quinquaginta legatis, non potest famulus quinquaginta, quae debebat, ultra 150. le- gara reiner, loco aliorum, 50. quia legasset testator, si ipse non impedisset, sed ex illis 150. legatis, quinquaginta quae clam subtraxit, heredi restituere tenetur. Quia cum testari, vel legare, & testari, & legare velle diuersa sint, Arg. tex. in l. in vendentis, de contrah. empr. & voluntas vltima vsque ad extremum vitae exitum mutari potest, c. vltima voluntas. 13. q. 2. etsi deliberasset testator 200. relinquere; quia tamen non nisi 150. legasset, non censetur famulus a reliquis 50. testatori ignotis, & restitutione eorum liberatus, ob bonum propositum, quod habuit, eo quod propositum in mente retentum parit abortum. l. si repetendi. C. de condict. ob causam.

DE-